

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI
IXTISOSLASHTIRILGAN TA’LIM MUASSASALARI AGENTLIGI
HUZURIDAGI PEDAGOGIK MAHORAT VA XALQARO BAHOLASH
ILMIY-AMALIY MARKAZI**

**TEXNOLOGIYA (SERVIS XIZMATI YO‘NALISHI) FANIDAN
KASBIY SERTIFIKATLASH TEST TOPSHIRIQLARI
SPETSIFIKATSIYASI**

Toshkent – 2026

TEXNOLOGIYA (*SERVIS XIZMATI YO‘NALISHI*) FANIDAN KASBIY SERTIFIKATLASH TEST TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI

Mazkur spetsifikatsiya O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining davlat maktabgacha va umumiy o‘rta ta’lim tashkilotlari pedagog kadrlarini kasbiy sertifikatlash bo‘yicha davlat xizmatlarini ko‘rsatishning ma’muriy reglamentiga muvofiq ishlab chiqildi. Hujjat texnologiya (servis xizmati yo‘nalishi) fani o‘qituvchilarining kasbiy bilim, ko‘nikma va kompetensiyalarini baholash uchun qo‘llaniladigan test sinovlarining mazmuni, tuzilmasi va baholash mezonlarini belgilaydi.

Spetsifikatsiya test topshiriqlarining mazmuni, tuzilmasi, baholash mezonlari, test topshiriqlarining shakli, kognitiv darajalari hamda baholash jarayonini tashkil etish tartibini belgilab beradi.

Mazkur hujjat test topshiriqlarini ishlab chiqishda metodik asos bo‘lib xizmat qiladi hamda baholash jarayonining shaffofligi, adolatliligi va ilmiy asoslanganligini ta’minlashga qaratilgan.

I. Umumiy tamoyillar

Baholashning asosiy maqsadi texnologiya (servis xizmati yo‘nalishi) fani o‘qituvchilarining fan bo‘yicha nazariy bilimlari, amaliy ko‘nikmalari, amaliy mashg‘ulotlar faoliyatini tashkil etish kompetensiyasi, texnologiya (servis xizmati yo‘nalishi) fanini o‘qitish metodikasi bo‘yicha bilimlari, pedagogik mahorati va kasbiy kompetensiyalarini kompleks baholashdan iborat. Baholash natijalari pedagog kadrlarni kasbiy sertifikatlash jarayonida qaror qabul qilish uchun asos bo‘lib xizmat qiladi.

II. Me’yoriy asoslar

1. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2024-yil 12-fevraldagi “Davlat maktabgacha va umumiy o‘rta ta’lim tashkilotlari pedagog kadrlarini kasbiy sertifikatlash bo‘yicha davlat xizmatlarini ko‘rsatishning ma’muriy reglamentini tasdiqlash to‘g‘risida” 87-son qarori.

2. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligining 2026-yil 3-iyuldagi “Davlat maktabgacha va umumiy o‘rta ta’lim tashkilotlari pedagog kadrlarini kasbiy sertifikatlash nazorat sinovini tashkil etish va o‘tkazish to‘g‘risida”gi 233-son buyrug‘i.

III. Baholash qamrovi

Texnologiya (servis xizmati yo‘nalishi) fani o‘qituvchilari uchun mutaxassislik fanidan 40 ta, pedagogik mahoratdan 10 ta, jami 50 ta test topshirig‘i taqdim etiladi va umumiy test topshirig‘ini bajarish uchun ajratilgan vaqt 90 daqiqa etib

belgilanadi. Bunda yopiq test topshiriqlaridan (*yagona to'g'ri javobni talab qiladigan (Y1), moslashtirishni talab qiladigan (Y2) va ketma-ketlikni talab qiladigan test topshiriqlari (Y3)*) foydalaniladi. Mutaxassislik fanlaridan tuziladigan test topshiriqlarining mazmun sohasi va baholanadigan bilim va ko'nikmalar bo'yicha taqsimoti quyidagi jadvalda aks etgan.

IV. Test tuzilmasi

Test sinovi texnologiya (servis xizmati yo'nalishi) fanining asosiy mazmun yo'nalishlarini qamrab oladi. Xususan, test topshiriqlari umumiy texnologiya (servis xizmati yo'nalishi), oziq-ovqat mahsulotlariga ishlov berish texnologiyasi va pazandachilik asoslari, materiallarga ishlov berish texnologiyasi va tikuvchilik asoslari, xalq hunarmandchiligi texnologiyasi, ishlab chiqarish va ro'zg'orshunoslik asoslari, kasb tanlashga yo'llash, robototexnika asoslari, amaliy mashg'ulotlar, texnologiya (servis xizmati yo'nalishi) fanini o'qitish metodikasi va pedagogik mahoratga oid bilim hamda ko'nikmalarni baholashga qaratilgan. Test topshiriqlarining mazmuni umumiy o'rta ta'limning davlat ta'lim standartlari, amaldagi o'quv dasturlari hamda fan bo'yicha metodik talablar asosida shakllantiriladi.

Mutaxassislik fanlaridan tuziladigan test topshiriqlarining mazmun sohasi va baholanadigan bilim va ko'nikmalari bo'yicha taqsimoti

1-jadval

Mazmun soha	Baholanadigan konstruktlar	Testlar soni
TEXNOLOGIYA (servis xizmati yo'nalishi)		40 ta
1. Oziq-ovqat mahsulotlariga ishlov berish texnologiyasi va pazandachilik asoslari (1 – 10 savollar)		
Oziq-ovqat mahsulotlariga ishlov berish texnologiyasi va pazandachilik asoslari (sut va sut mahsulotlari, go'sht, baliq, tuxum,	- <i>Oziq-ovqat mahsulotlariga ishlov berish texnologiyasi va pazandachilik asoslari haqida nazariy bilimga ega bo'lish;</i> - <i>Oziq-ovqat xom ashyolarining tarkibi hamda ularning oziqaviy qiymati to'g'risida ma'lumotga ega bo'lish;</i> - <i>Oziq-ovqat mahsulotlariga issiqlik ishlov berish usullari va jarayonlarini bilish hamda ularni amaliyotda qo'llay olish;</i>	10 ta

sabzavotlar, donli mahsulotlar, un, xamir va xamir mahsulotlari, yog‘, konservalash)	- <i>Oziq-ovqat mahsulotlarini sifat ko‘rsatkichlari va ularni sovitish, muzlatish, quritish, saqlash usullarini bilish hamda amaliyotda qo‘llay olish;</i> -<i>Oziq-ovqat mahsulotlariga issiqlik ishlovi berish jarayonida ularning tarkibidagi oziq moddalarda yuz beradigan o‘zgarishlarni bilish hamda ushbu bilimlarni amaliyotda qo‘llay olish;</i> - <i>Oziq-ovqat mahsulotlariga ishlov berish jarayonida amal qilinadigan sanitariya-gigiyena talablarini bilish hamda ularni amaliyotda qo‘llay olish;</i> -<i>Issiq va yaxna ichimliklar to‘g‘risida ma’lumotlarga ega bo‘lish hamda ularni tayyorlash jarayonlarini amalda qo‘llay olish;</i> - <i>Taom tayyorlash (quyuq va suyuq taomlar, sutli taomlar, shirinliklar, salatlar, tez tayyorlanadigan taomlar) texnologik jarayonlarini bilish va ularni amaliyotda qo‘llay olish;</i> -<i>Ta’im beruvchi (turli xil ziravorlar) mahsulotlarni pazandachilikda tanlay olish va amaliyotda qo‘llay olish;</i> - <i>Taomlarni estetik jihatdan bezash qoidalarini bilish hamda bezash jarayonini amaliyotda qo‘llay olish;</i> - <i>Dasturxon tuzash odobi, tartibi, qoidalari va uni yig‘ishtirish tartibini bilish hamda qo‘llay olish;</i>	
2. Materiallarga ishlov berish texnologiyasi va tikuvchilik asoslari (11 – 26 savollar)		
Materiallarga ishlov berish texnologiyasi va tikuvchilik asoslari	- <i>Materiallarga ishlov berish texnologiyasi va tikuvchilik asoslari bo‘yicha nazariy va amaliy jihatdan keng qamrovli bilimlarga ega bo‘lish;</i> - <i>Tolalar va iplarning kimyoviy tarkibi, kelib chiqishi, turlari haqida bilish;</i> - <i>Gazlamalarning (polotno, sarja, atlas, satin)</i>	16 ta

	<i>to'qish usullarini, xususiyatlarini bilish;</i> - <i>Qo'lda bajariladigan qaviqlarni ketma-ketlikda to'g'ri va sifatli bajara olish;</i> - <i>Tikuv mashinalari va uskunalarining tuzilishi, ishlash prinsipi hamda ularni sozlash va ishlata olish;</i> - <i>Tikuv choklarining turlari, ularning vazifasi va qo'llanish sohalarini ajrata olish hamda amaliyotda to'g'ri qo'llay olish;</i> - <i>Buyumlarga o'lchov olishni bilish (fartuk, kofta, ayollar ko'ylagi va shimi va yubka) va hisoblash formulasidan foydalana olish hamda ularni farqlay olish;</i> - <i>Andozalar asosida materiallarni tejamkor kesish usullarini bilish;</i> - <i>Fartuk, kofta, ayollar ko'ylagi, shimi va yubka kabi buyumlarni texnologik talablarga muvofiq bichish;</i> - <i>Buyum chizmalari va detal chizmalarini ularning modellashtirish chizmalariga moslashtira olish;</i> - <i>Issiqlik-namlik bilan ishlov berish texnologiyasini bilish va amalda qo'llay olish;</i> - <i>Kiyim detallarini yig'ish va yakuniy ishlov berish, mahsulotning estetik ko'rinishi va sifat ko'rsatkichlarini ta'minlash;</i> - <i>Ayrim kiyim detallariga ishlov berish texnologiyasi (yoqa, yeng, cho'ntak, manjet va boshqalar)ni bilish va amaliyotda qo'llay olish;</i> - <i>Furnitura va bezak materiallari (tugma, ilgak, molniya taqilmasi, bezak elementlar)ning turlari, xususiyatlari va ularni mahsulot dizaynida maqsadga muvofiq qo'llay olish;</i>	
3. Xalq hunarmandchiligi texnologiyasi (27 – 30 savollar)		
Xalq hunarmandchiligi texnologiyasi	- <i>Milliy hunarmandchilik turlari, milliy naqshlar va ramziy bezaklar ma'nosini bilish;</i> - <i>Hunarmandchilik asbob-uskunalari va ularning vazifasini bilish, hamda vazifasiga</i>	4 ta

	<i>ko'ra qo'llay olish;</i> <i>-Xalq hunarmandchiligi texnologiyasi asosida buyum tayyorlash jarayonini amaliyotda qo'llash;</i>	
4. Ishlab chiqarish va ro'zg'orshunoslik asoslari (31 – 32 savollar)		
Ishlab chiqarish va ro'zg'orshunoslik asoslari	<i>–O'zbekistondagi ishlab chiqarish turlarini bilish va ularni farqlash;</i> <i>–Texnologik jarayon tushunchasini bilish, texnologik jarayon strukturasini tahlil qilish;</i> <i>–Suv ta'minoti va kanalizatsiya tizimining asosiy elementlarini bilish hamda quvurlarining turlarini farqlash;</i> <i>– Maishiy texnikalarda uchraydigan kichik nosozliklarni aniqlash, nosozliklarni tuzatish va uchraydigan nosozliklarning sabablarini tahlil qilish;</i> <i>– Kir yuvish mashinasi, turlari, tuzilishi, ishlash prinsiplarini va xavfsizlik texnikasi qoidalarini bilish hamda ulardan foydalana olish;</i>	2 ta
5. Kasb tanlashga yo'llash (33 – 36 savollar)		
Kasb tanlashga yo'llash	<i>– Kasblarni turli tasniflar asosida guruhlariga ajrata olish;</i> <i>–Kasblar tasnifiga asosan mehnat turlarini tahlil qilish va tegishli kasb turini aniqlay olish;</i> <i>– Kasb tanlashda shaxsning qiziqishlari, mayli va qobiliyatining ahamiyatini tushunish;</i> <i>– Kasbga yaroqlilik, yaroqsizlik, mos kelish va havas tushunchalarini anglash;</i> <i>– Professiogramma va kasb tanlash varaqasini farqlash hamda ulardagi ma'lumotlar asosida shaxsning kasbga mosligini tahlil qilish;</i> <i>–Kasb tanlash varaqasidagi ma'lumotlarni tahlil qilish va kasb tanlashdagi ahamiyatini baholash</i>	4 ta
6. Robototexnika asoslari (37 – 40 savollar)		

Robototexnika asoslari	–<i>Arduino mikrokontroller platasining asosiy qismlari va vazifalarini aniqlash;</i> –<i>Arduino mikrokontroller platasini ishga tushirish va asosiy dasturlarni yozish uchun zarur amallarni bajarish;</i> –<i>Arduino mikrokontroller platasining texnik imkoniyatlarini turli loyihalarda qo‘llash va ularni tahlil qilish;</i> –<i>Texnik vazifalarni bajarishda Arduino mikrokontroller platasining ishlash samaradorligini tahlil qilish va baholash;</i> –<i>Robotlarning asosiy komponentlari va ularning vazifalarini izohlash hamda robotlarning turlarini funksiyalariga qarab taqqoslash;</i>	4 ta
	Jami	40 ta

Pedagogik mahoratdan tuziladigan test topshiriqlarining mazmun sohasi va baholanadigan bilim va ko'nikmalari bo'yicha taqsimoti

2-jadval

1. PEDAGOGIK MAHORAT		10 ta
1.1. Umumiy pedagogika	– pedagogika, didaktika, tarbiya va yosh psixologiyasining asosiy tushunchalari va kategoriyalari, pedagogik yondashuvlar va ta'lim paradigmalari (an'anaviy - konservativ, ratsionalistik (bixevioristik), fenomenologik (gumanistik), texnokratik va ezoterik)ni bilish va berilgan vaziyatga mosini tanlay olish; – pedagogikaning tamoyillari (onglilik va faollik, ko'rgazmalilik, tizimlilik va muntazamlilik, ilmiylik, nazariya va amaliyot birligi va boshqalar)ni bilish va berilgan vaziyatga mosini tanlay olish; – tarbiya va uning turlarini bilish, bir-biridan farqlash va berilgan vaziyatga mosini tanlay olish; – dars va uning turlari(yangi bilim berish darsi, mustahkamlash darsi, takrorlash va umumlashtirish darsi, –nazorat (tekshirish) darsi, aralash dars; ma'ruza darsi, suhbat darsi, amaliy dars, laboratoriya darsi, mustaqil ish darsi; an'anaviy dars, noan'anaviy dars va boshqalar)ni bilish, darsni rejalashtirish, tashkil etish va sinfni boshqarish yondashuvlarini konkret vaziyatlarda qo'llay olish, ta'lim jarayonini loyihalashtirish va boshqarish, muammoli vaziyatda to'g'ri qaror qabul qilish, faoliyatini monitoring qilish; – sinf rahbarining huquq va majburiyatlarini bilish, sinf hujjatlari bilan ishlay olish, ularni yuritishda to'g'ri ketma-ketlikka amal qilish, sinf jamoasini to'g'ri shakllantirish, muloqotda pedagogik etika qoidalariga amal qilish, ota-onalar bilan hamkorlikning samarali shakllarini tanlash, muammoli vaziyatda eng maqbul strategik yondashuvni qo'llash; – pedagogik etika, nutq, texnika, ijodkorlik, pedagogik odob, bilimdonlik/kompetentlik, muloqot madaniyati, takt/nazokat, kreativlik, refleksiya va kasbiy o'sish asoslarini bilishi va berilgan vaziyatga mosini tanlay olish; – pedagogik qobiliyat va uning turlari (didaktik qobiliyat, akademik qobiliyat, perseptiv-pedagogik qobiliyat, nutq madaniyati, baholash madaniyati, texnologik madaniyat, tashkilotchilik qobiliyati, kommunikativ qobiliyat, avtoritar qobiliyat va boshqalar)ni bilish va konkret vaziyatlarda qo'llay olish, – ta'lim texnologiyalari (loyihaga asoslangan ta'lim, muammoli ta'lim, hamkorlikdagi ta'lim, evristik ta'lim, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, interfaol ta'lim, differensial ta'lim, integral ta'lim, o'yinli ta'lim, inklyuziv ta'lim va boshqalar)ni bilish va vaziyatlarga mosini tanlay olish;	10
	– fan mazmun sohasini o'qitish yondashuvlari, metodikasi va texnologiyalarini bilish; – fan sohasini o'qitish usullari va metodlarini farqlash va berilgan vaziyatga mosini tanlash; – fan sohasini o'qitish bo'yicha berilgan ta'limiy vaziyatga oid qabul qilingan qarorlarga baho berish.	

Kognitiv ko'nikmalar taqsimoti

3-jadval

T/r	Kognitiv daraja	Izohi	Test soni
1	Bilish	Fanga doir nazariy ma'lumotlar, atamalar, qoidalar, tushunchalarni eslab qolish, ularning mazmuni, maqsadi va qo'llanishini tushunish	22
2	Qo'llash	Bilim, tushuncha va protseduralarni yangi (notanish) kontekstlarda qo'llay olish	23
3	Mulohaza qilish	Faktlar, dalillar, fikrlarni taqqoslash, tahlil qilish, taxmin qilish va xulosa(lar) chiqarish	5

V. Baholash mezonlari

Test topshiruvchining umumiy natijasi har bir test topshirig'iga berilgan ballar yig'indisi asosida aniqlanadi. Har bir to'g'ri javob uchun **2 ball**, noto'g'ri javob uchun **ball** berilmaydi. Test sinovining eng yuqori natijasi 100 ballni tashkil etadi.

VI. Imtihon tartibi

Taqiqlangan vositalar: imtihon vaqtida mobil telefon, aqlli soat, planshet yoki elektron eslatmalardan foydalanish qat'iyan man etiladi.

Axloq va intizom: nusxa ko'chirish, yordam so'rash yoki yordam berish, imtihon davomida gaplashish, ruxsatsiz chiqish kabi holatlar taqiqlanadi.

Nazoratchi qoidabuzarlikni aniqlaganda, uni rasmiylashtirib, tinglovchini testdan chetlashtiradi va natijasi bekor qilinadi.

VII. Tavsiya etiladigan asosiy adabiyotlar

1. 5-sinf Texnologiya-1-2 qism. O. Qo‘ysinov, N. Muslimov, D. Mamatov. O‘, Toxirov, U. Bozorov, F. Nasrullayeva. Ta’limni rivojlantirish markazi huzuridagi Ilmiy-metodik kengash nashrga tavsiya etgan. Novda- 2025.
2. 6-sinf uchun darslik Texnologiya: Sharipov Sh. S, Qo‘ysinov O. A., Toxirov O‘, O, Abdullayeva Q. M, Nasrullayeva F. A, Madaipov A. A. – Toshkent: Respublika ta’lim markazi, 2021.
3. 7-sinf uchun darslik Texnologiya: Sharipov Sh. S, Qo‘ysinov O. A, Mamatov D.N, Toxirov O‘.O, Nasrullayeva F. A, Miraxmedova D.S, Aloviddinova N. M, Madaipov A. A. – Toshkent: Respublika ta’lim markazi, 2022.
4. 8-sinfi uchun darslik. Texnologiya. O‘.Tohirov, I.Karimov, M.M.Maxsumova. “Texnologiya” umumiy o‘rta ta’lim maktablarining.: “ILM ZIYO”. 2019.
5. 9-sinfi uchun darslik. Texnologiya. Z.Sattarova, N. Abdusalomova, N. Ahmedova “Texnologiya” umumiy o‘rta ta’lim maktablarining.: “O‘ZBEKISTON”. 2019 y.
6. Ovqat tayyorlash texnologiyasi va oziq-ovqat tovarshunoslik M. N. Mo‘minova, M.A. Maxsumova "ILM ZIYO" 2014
7. Maxsus materialshunoslik. X.Z. Ismatullayeva, A.Z. Abdullayev, M.Ismatullayeva “Iqtisod-Moliya” 2007
8. Tikuvchilik texnologiyasi asoslari A.T.Truxanova Toshkent O‘qituvchi 1996
9. Keng assortimentdagi kiyimlarni loyihalash, modellashtirish va badiiy bezash. S. Sh. Tashpulatov, M. K. Ramazanova, G. G‘. Alimova, Sh. G. Jo‘raeva. “Faylasuf”-2013
10. Tikuvchilik texnologiyasi va jihozlari. N. Gaipova, M. Tursunxo‘jayeva, Q. Abdullayeva, X. Boboxonova “Fan va texnologiya” nashriyoti 2016
11. Kasb tanlashga yo‘llash. N. Muslimov, R. Mullaxmedov “Iqtisod-moliya”- 2007

Pedagogik mahorat bo‘yicha manbalar

1. Mavlonova R.A., Umumiy pedagogika. Darslik. – Toshkent: Fan va texnologiyalar, 2018. – 528 b.
2. Xoliqov A. Pedagogik mahorat. Darslik, – Toshkent: “Bayoz” nashriyoti, 2025. – 504 b.
3. Tolipov O‘., Ro‘ziyeva D. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. O‘quv qo‘llanma. – Toshkent: “Innavatsiya-ziyo” nashriyoti, 2019. – 276 b.
4. Sh. Abdiraimov v.b. Ta’limda baholash va monitoring asoslari. O‘quv- uslubiy qo‘llanma. – Toshkent, TDYU nashriyoti, 2026. – 208 bet.

Eslatma: test topshiriqlari mazmuni tavsiya etilgan adabiyotlarda aks etgan mazmun, tamoyil va yondashuvlar bilan moslashtiriladi, ammo test topshiriqlari to'g'ridan to'g'ri manbalardan olinmaydi. Sinovga tayyorgarlik ko'rish jarayonida tavsiya etilgan adabiyotlar eslab qolish manbai sifatida xizmat qilishdan ko'ra, umumiy kasbiy tayyorgarlikni mustahkamlashga qaratilgan.